

Министерски съвет

Портал за обществени консултации

(www.strategy.bg)

Проект на Стратегия за управление на държавния дълг за периода 2026-2028 г.

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 04.11.2025 г. - 18.11.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #11801-K

Област на политика: Архив - Финанси и данъчна политика

Тип консултация: Ненормативен акт (на МС или на министър)

Вносител: Министерство на финансите

Тип носител: Национално

Документът дава основните насоки за провеждането на единна политика в областта на държавния дълг, в съответствие с очакваните макроикономически и бюджетни прогнози в четиригодишен времеви хоризонт. Предназначението ѝ е да оцени и ограничи в максимална степен рисковете, които структурата и профилът на дълга генерират и да осигури стабилни източници за дългово финансиране.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на финансите

Адрес: София, ул. Г. С. Раковски № 102

Електронна поща: feedback@minfin.bg

Контактна информация

Дирекция "Държавен дълг" | Електронна поща: v.vacheva@minfin.bg

Дирекция "Държавен дълг" | Електронна поща: s.davidova@minfin.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси - v.vacheva@minfin.bg и s.davidova@minfin.bg;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Министерство на финансите - <https://www.minfin.bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на акт - вер. 1.0 | 04.11.2025](#)

[Други документи - вер. 1.0 | 04.11.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

[Справка за получените предложения/съобщение - вер. 1.0 | 20.11.2025](#)

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Raychin Rachev (13.11.2025 10:44)

Министерството на финансите на Република България ни предлага Стратегия за вкарване на България в дългова спирала !

Стратегията в сегашния ѝ вид представлява високорисков план за увеличаване на държавния дълг без гарантирани икономически ползи. Без реформи и реални преговори за по-благоприятни условия България рискува да попадне в дългова спирала.

Необходим е модел, който съчетава фискална дисциплина с инвестиции в национално производство, образование и иновации. Прилагането на предложените

мерки и законови промени може да намали дълговото бремене и да повиши устойчивостта на икономиката.

Основни проблеми и несъответствия

1. Нереалистичното намаляване на съотношението дълг/БВП при реално удвояване на задълженията предполага необосновано високи прогнози за растеж на БВП.
2. Разходите за обслужване на дълга се учетворяват, което заплашва да надмине бюджета за здравеопазване.
3. Заемът по механизма SAFE (3,26 млрд. евро) насочва публичен ресурс към чужди отбранителни производства, без ясно изискване за национална икономическа полза.
4. Високият дял на външния дълг увеличава зависимостта от международните пазари.
5. Стратегията не включва реални сценарии за стрес-тестове при повишени лихви или слаб икономически растеж.

Необходими допълнителни анализи

- Изготвяне на стрес-тестове с различни сценарии за ръст на лихвите и инфлацията.
- Анализ на икономическия ефект и мултипликатора на всеки заем, особено SAFE.
- Оценка на вътрешните източници на финансиране чрез зелени, инфраструктурни и социални облигации.
- Анализ на възможностите за национален принос (offsets) при договорите по отбраната.
- Сравнение между лихвените разходи и бюджетите за здравеопазване, образование и социални дейности.

Конкретни оперативни мерки за оптимизиране

Краткосрочни мерки (до 12 месеца):

- Преговори с ЕК и ЕИБ за удължаване на срокове и гратисни периоди по заемите.
- Удължаване на матуритета на външния дълг и диверсификация на инструментите.

- Временно ограничаване на проекти с нисък национален икономически ефект.

Средносрочни мерки (1-3 години):

- Реалокация на част от SAFE-заема за инвестиции в национално производство и иновации.
- Въвеждане на минимален процент капиталови разходи за образование, наука и водна инфраструктура.

Дългосрочни мерки (3-6 години):

- Изграждане на устойчив фискален буфер и фонд за управление на ликвидността.
- Засилване на публично-частните партньорства в стратегически сектори.

Краткосрочни действия (То-До лист)

1. Искане за публични стрес-тестове от Министерството на финансите.
2. Изготвяне на доклад за преговори по SAFE-заема и възможностите за условно финансиране.
3. Създаване на публична таблица, сравняваща лихвени разходи с разходи за здраве и образование.

Ключови индикатори за мониторинг

- Съотношение дълг/БВП.
- Дял на лихвените разходи в бюджета.
- Среден матуритет на дълга.
- Дял на външния дълг.
- Процент от заемите с национален икономически принос.
- Загуби във Вик сектора.

Сценарии за развитие

Сценарий А – Бизнес както обикновено: дълг/БВП $\approx$ 37%, лихвени разходи над 1,7 млрд. евро, нисък икономически ефект.

Сценарий В – Преговорен/оптимизиращ: ограничаване на дълга, пренасочване на средства към образование и иновации, по-висок мултипликатор на растежа.

Сценарий С – Хибриден: използване на военни средства за технологии с двойно приложение – дроне, ИИ, киберсигурност.

Предложения за промени в законодателната рамка

- Закон за държавния дълг: въвеждане на задължителна оценка на икономическия ефект при заеми над 100 млн. евро.
- Закон за ВИК: въвеждане на таван на допустимите загуби (не повече от 20 % да се признават за присъщи разходи на ВИК дружествата).
- Закон за обществените поръчки: критерии за технологичен трансфер и локализация.
- Закон за публичните финанси: минимум 33 % от военните заеми да се реинвестират в иновации или национално производство.

Предложена методика за бъдещи официални стрес-тестове

- Формула: Δ лихвени разходи = Δi x рефинансиран дълг x среден матуритет.
  - Използване на тригодишни сценарии (2026–2028) с ежегодно актуализиране.
  - Въвеждане на матрица „риск x ефект“ за лихвен, растежен и ликвиден риск.
-
- Праг за интервенция: ако лихвени разходи > 2% БВП или дълг/БВП > 40%, активиране на буферни мерки.

Цел на стрес-тестовете

Да се оцени чувствителността на лихвените разходи и бюджетния дефицит спрямо три основни вида шок:

1. Повишаване на лихвите по дълга;
2. Забавяне на икономическия растеж;
3. Едновременно настъпване на двете промени.

Основания :

1. Стратегията не включва количествени оценки за чувствителност към лихвен риск.
2. При умерен лихвен шок (+200 б.п.) бюджетът може да загуби 0,8–1,0% БВП годишно.
3. Комбинираните рискове (лихви + растеж) водят до лихвени разходи над 2,2 млрд. € и дефицит над 3,8% БВП.
4. Необходим е буферен механизъм и публичен модел за чувствителност.
5. Препоръчва се ежегодно публикуване на стрес-тестове в рамките на стратегията.
6. Министерството на финансите следва да разработи индикатори за ранно предупреждение (напр. праг за лихвен риск, лихвен дял от приходите и др.).
7. Въвеждането на законова рамка за фискални буфери би намалило риска от дългова спирала.

Преориентиране на държавните разходи в България

Настоящият анализ разглежда възможностите за стратегическо пренасочване на част от публичните средства в България от нарастващи военни разходи (планирани до 5% от държавния бюджет) към дългосрочни инвестиции във водна и друга инфраструктура, образование, научни изследвания и иновации. Също така се предлага концепция, при която дори военните разходи могат да бъдат насочени към развитие на иновативни технологии с граждански приложения (например дронове и свързаните с тях системи).

Контекст и проблематика

???? ?????????? ?????? ?????????? ? ?????????? ?? ?????????????????????? ? ?????????? ?????????? ?? ?????????????????? ?? ?????????? ??????????. ?????? ? ?????????????????? ? ?????? ? ?????????????????? ??????????, ?? ?????????????????? ?? ?????????? ?????????? ?? 5% ?? ?????????

1. Ограничаване на военните разходи до устойчиво ниво (например 2–2,5% от БВП), като разликата се насочва към инфраструктура и образование.
2. Разработване на програми за публично-частно партньорство за дронави технологии и ИИ (Nota Bene ! Съгласно член 57 на AI Act България има задължение за въвеждане в действие на Пясъчник/Sandbox за изпитания и тестове на високорискови ИИ платформи и приложения ?
3. Създаване на национален фонд за стратегически иновации.
4. Активизиране на диалога с ЕС за финансиране на зелена и цифрова трансформация.

Пренасочването на държавните ресурси от прекомерни военни разходи към инвестиции в инфраструктура, образование и иновации би осигурило по-висока устойчивост и конкурентоспособност на България в дългосрочен план. Дори военният сектор може да се превърне в катализатор за технологично развитие, ако се постави акцент върху двойното приложение на иновациите.

Допълнителна информация, анализи и препоръки при поискване !

raichingr@abv.bg

Автор: Ясен Цветанов (06.11.2025 09:04)

Изказвам изключителната си загриженост от стратегията на ГЕРБ за управление на бюджета! Предлагат ни да получаваме безкрайно много от това, което гледахме през всички мандати на ГЕРБ, а именно:

- o Нулева ефективност на разходите;
- o Нулева превенция на проблемите чрез направа на разходи;
- o Нерешаване на фундаментални проблеми в икономиката и администрацията, водещи до загубата на милиарди левове;
- o Прикриване на държавно финансиране/наливане на пари под формата на „инвестиции” в неспасяеми фирми и отрасли;
- o Пълна необоснованост на разходите;
- o Никакъв контрол;

- o Никакво електронно управление;
- o Никакви реформи;
- o Никакво използване на изкуствен интелект;
- o Никакво търсене на наказателна отговорност;
- o Никакво намаляване на администрацията;
- o Изчезване на парите в частни джобове през фирми;
- o Повишаване на данъците;
- o Никаква стратегия за развитие и реална подкрепа на малкият и среден бизнес;
- o Никаква яснота какво, кога и как се прави с евро фондовете извън ПВУ;
- o Гръцки и румънски сценарии за икономиката на България;
- o Безкрайно поемане на нов дълг, който ще го плащат дори и тези, които още не са родени;
- o Още много други неща, които ГЕРБ ни демонстрираха ярко през времето на няколко управленски мандата явно, както и в сянка.

Изказвам изключителната си загриженост от стратегията на ГЕРБ за управление на бюджета, че България се тика с всички възможни сили във финансовата пропаст! ГЕРБ живеят само за момента! За ГЕРБ няма никакво „утре“! Ясно се вижда от всички и финансовата „гимнастика“ на ГЕРБ, чрез която се вземат и дават милиарди на БЕХ, като дефицитът се маскира.

Всички параметри на бюджетите са скалъпени! Те са напълно нереалистични и пробити! Но отварят широко вратата за нови безкрайни държавни дългове и финансирането на мощна бюрократична машина, гарантираща армия от избиратели от държавната администрация.

Вместо предлагането на кухи и скалъпени бюджети, е необходимо да се въведе час по-скоро изцяло електронно управление, изкуствен интелект, да се въведе реален независим и ефективен контрол, да се решат всички фундаментални проблеми в икономиката, които зависят от държавната администрация (трите власти), да се

стимулира и подкрепя малкият и среден бизнес и т.н.

Доказана финансова катастрофа са плановете за нови ядрени мощности, топлофикациите и липсата на стимули за увеличаване на производството на енергия от ВЕИ и производство на топлинна и електрическа енергия на мястото на потребление от гражданите и фирмите. Сегашното наливане на милиарди в енергетиката, е катастрофално! Необходими са неотложни реформи и там. А енергетиката е отрасъл, които може да фалира цялата държава.

С две думи накратко: предложената от ГЕРБ стратегията за управление на бюджета е катастрофална! В буквалният смисъл на тази дума! България се бута във финансовата пропаст, с всички възможни сили и средства! В същото време нито намаляват кражбите, нито става прозрачна и ефективна работата на трите власти.

В предложената от ГЕРБ стратегията за управление на бюджета липсват всякакви реформи и въвеждане на съвременни, евтини и ефективни начини на управление!

Автор: Емил Михайлов (05.11.2025 01:20)

Екипът на **Грейнис ЕООД** работи по стратегията "Алтернативен Монетарен Механизъм **Зелен Трилионен Фонд**" - green-trillion.alle.bg за неограничено, извънбюджетно и извънбанково финансиране на мащабни макроикономически, инфраструктурни, социални, отбранителни и други проекти.

grainis@abv.bg

История

Включване на проекта

Това събитие описва запис на акт в ЗП или ОП.

Начало на обществената консултация - 04.11.2025

Приключване на консултацията - 18.11.2025

Справка за получените предложения - 20.11.2025

[Справка за получените предложения/съобщение](#)